

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΕΤΕ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Τουρκική Εθνική Υπηρεσία δεν φέρουν ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτές.

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

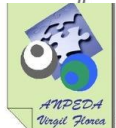
Θέματα σε αυτήν την ενότητα

1. Τι είναι το χρήμα;
2. Πώς δημιουργείται το χρήμα;
3. Γιατί χρειαζόμαστε χρήματα;
4. Ποιες είναι οι αποφάσεις σχετικά με τα χρήματα;
5. Γιατί πρέπει να μάθουμε για τα χρήματα;

Αγαπητοί μαθητές,

Καλώς ήρθατε στη δεύτερη ενότητα του προγράμματος Χρηματοοικονομικού Γραμματισμού. Σε αυτήν την ενότητα, θα μάθουμε πώς να παίρνετε αποφάσεις για τα χρήματα. Καθημερινά παίρνουμε αποφάσεις για τα χρήματα και αυτές οι αποφάσεις έχουν θετικές ή αρνητικές συνέπειες. Όταν μαθαίνουμε τις οικονομικές έννοιες και τις αποφάσεις που σχετίζονται με τα χρήματα, μπορούμε να πάρουμε έξυπνες αποφάσεις για τα χρήματα και να αυξήσουμε την ευημερία μας.

1. Σε αυτήν την ενότητα πρώτα, θα μάθουμε τι είναι τα χρήματα. Θα συζητήσουμε τα είδη και τον ρόλο του στις χρηματοπιστωτικές αγορές και θα μάθουμε τι σημαίνει συναλλαγματική ισοτιμία.
2. Στη συνέχεια, θα μάθουμε πώς δημιουργείται το χρήμα και τον ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας και των εμπορικών τραπεζών στη δημιουργία χρήματος.
3. Αργότερα, θα συζητήσουμε γιατί χρησιμοποιούμε χρήματα. Για να το κάνουμε αυτό, θα επικεντρωθούμε στις Ανάγκες και στα Θέλω.
4. Μετά από αυτό, θα καταλάβουμε τις αποφάσεις για τα χρήματα. Θα μάθουμε μερικές βασικές έννοιες όπως κέρδος, δαπάνες (κατανάλωση), αποταμίευση, επένδυση, δανεισμός, χρέος και προστασία
5. Τέλος, θα συζητήσουμε γιατί πρέπει να μάθουμε για τα χρήματα. Μαθαίνοντας πώς να παίρνουμε αποφάσεις για τα χρήματα θα μας βοηθήσει να χρησιμοποιήσουμε τα χρήματά μας με σύνεση και να λάβουμε καλύτερες νομισματικές αποφάσεις. Όταν λαμβάνουμε σωστές αποφάσεις για τα χρήματα, θα είμαστε σε θέση να επιτύχουμε τους οικονομικούς μας στόχους στη ζωή. Επίσης, θα έχουμε αρκετά χρήματα και πλούτη για οικονομική ελευθερία.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Για να κατανοήσουμε πώς να λαμβάνουμε αποφάσεις σχετικά με τα χρήματα, θα μάθουμε τις έννοιες των διαφορετικών χρηματοοικονομικών εννοιών όπως χρήματα, Κεντρική Τράπεζα και εμπορικές τράπεζες, ισοτιμία συναλλάγματος, ανάγκες και επιθυμίες, κέρδη, δαπάνες (κατανάλωση), αποταμίευση, επένδυση, δανεισμός, χρέος και προστατεύοντας τα χρήματά μας.

Ας εξηγήσουμε αυτές τις έννοιες ...

<p>Χρήματα</p> 	<p>Τράπεζες</p> 	<p>Συναλλαγματική Ισοτιμία</p>
<p>Ανάγκες και Θέλω</p> 	<p>Κέρδη</p> 	<p>Δαπάνες</p>
<p>Οικονομίες</p> 	<p>Επένδυση</p> 	<p>Δανεισμός</p>
<p>Χρέος</p> 		<p>Προστασία</p>

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-I-TRO1-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Τι είναι το Χρήμα?

Ας ξεκινήσουμε με τα χρήματα.

Τα χρήματα είναι ένα ιδιαίτερο πράγμα που χρησιμοποιούμε για να αγοράζουμε πράγματα που θέλουμε ή χρειαζόμαστε, όπως skateboard ή φαγητό.

Αν θέλουμε να αγοράσουμε σοκολάτα, πληρώνουμε με χρήματα.

Με χρήματα αγοράζουμε και πουλάμε εύκολα πράγματα.

Υπήρξε μια εποχή που δεν υπήρχαν χρήματα, οι άνθρωποι συνήθιζαν να αλλάζουν πράγματα (προϊόντα) με πράγματα (προϊόντα) Ένα τέτοιο σύστημα ανταλλαγής αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντων/πράξεων) για αγαθά και υπηρεσίες (προϊόντα/πράγματα) χωρίς τη χρήση Το χρήμα ονομάζεται σύστημα ανταλλαγής.

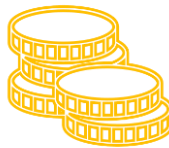
Φανταστείτε ότι δεν υπήρχαν χρήματα.

Στο σύστημα ανταλλαγής, αν θέλουμε να αγοράσουμε ένα βιβλίο από τον φίλο μας, θα πρέπει να βρούμε κάτι που θέλει ο φίλος μας ως αντάλλαγμα. Ίσως ο φίλος μας θέλει ένα κομμάτι σοκολάτα. Άρα, πρέπει να βρούμε σοκολάτα για να αποκτήσουμε το βιβλίο που θέλουμε. Τι γίνεται όμως αν δεν έχουμε σοκολάτα;

Θα ήταν δύσκολο να αποκτήσω το βιβλίο, σωστά;

Τύποι Χρημάτων

Τα είδη χρημάτων που χρησιμοποιούμε σήμερα είναι: χαρτί, μέταλλο (κέρματα) ή ηλεκτρονικά (χρεωστική κάρτα).

Νόμισμα

Το νόμισμα είναι η φυσική μορφή του χρήματος με τη μορφή νομισμάτων και χαρτονομίσματος.

Κάθε χώρα έχει συνήθως το δικό της νόμισμα. Στην Τουρκία, τα χρήματα χρησιμοποιούνται με τη μορφή τουρκικού νομίσματος που είναι γνωστό ως «τουρκική λίρα (TL)». Δίνουμε 3 TL όταν αγοράζουμε νερό από την καντίνα του σχολείου.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Το νόμισμα της Ρουμανίας είναι το Leu. Το ευρώ είναι το νόμισμα που χρησιμοποιείται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ιταλία και η Ελλάδα. Στην Ιταλία και την Ελλάδα, χρησιμοποιούμε ευρώ για να αγοράσουμε αγαθά ή πράγματα.

Η ηλεκτρονική χρεωστική κάρτα είναι μια μικρή, σκληρή πλαστική κάρτα που χρησιμοποιούμε για να αγοράζουμε πράγματα. Αυτή η κάρτα συνδέεται απευθείας με τον τραπεζικό μας λογαριασμό. Όταν χρησιμοποιούμε τη χρεωστική κάρτα, χρησιμοποιούμε τα χρήματά μας στην τράπεζα.

Άλλα είδη χρημάτων θα συζητηθούν με περισσότερες λεπτομέρειες στην Ενότητα 4.

Ο ρόλος του χρήματος στις χρηματοπιστωτικές αγορές

Υπάρχουν δύο ομάδες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα: οι δανειστές και οι δανειολήπτες χρημάτων.

Οι δανειστές είναι άνθρωποι που έχουν ένα σωρό χρήματα. Έχουν περισσότερα χρήματα από όσα χρειάζονται. Αυτοί οι άνθρωποι πηγαίνουν στις τράπεζες και ανοίγουν λογαριασμούς καταθέσεων.

Υπάρχουν και δανειολήπτες. Αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν αρκετά χρήματα για να αγοράσουν αυτό που χρειάζονται ή θέλουν όπως ένα σπίτι, ένα tablet ή έπιπλα. Έτσι, πηγαίνουν στην τράπεζα για να πάρουν χρήματα.

Οι τράπεζες είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Λειτουργούν σαν γέφυρα μεταξύ δανειστών και δανειοληπτών.

Ας εξηγήσουμε πώς μεταφέρονται χρήματα από τους δανειστές στους δανειολήπτες με τη βοήθεια των τραπεζών.

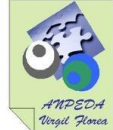
Οι άνθρωποι με επιπλέον χρήματα πάνε τα χρήματά τους στις τράπεζες. Κρατάνε για λίγο τα λεφτά τους στην τράπεζα. Και μετά πάρτε το πίσω μαζί με πληρωμή τόκων.

Ας φανταστούμε ότι έχουμε επιπλέον 1000 €, μπορούμε να πάμε σε μια τράπεζα και να βάλουμε τα χρήματά μας στον τραπεζικό μας λογαριασμό. Μετά από ένα χρόνο η τράπεζα μας πληρώνει € 1050. Τα επιπλέον € 50 είναι ο τόκος που λαμβάνουμε από την τράπεζα.

Γιατί και πώς μας δίνει η τράπεζα αυτά τα επιπλέον 50 €;

Όταν βάζουμε τα 1000 € μας στην τράπεζα, η τράπεζα δίνει αυτά τα χρήματα σε έναν δανειολήπτη.

Αυτά τα 1000 € είναι δάνειο για τον δανειολήπτη.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Ο δανειολήπτης αποπληρώνει το δάνειο και το επιτόκιο στην τράπεζα μετά από λίγο. Ο δανειολήπτης πληρώνει € 1100 στην τράπεζα. Σε αυτή την περίπτωση 100€ είναι η πληρωμή τόκων.

Η τράπεζα παίρνει 50 € για τις υπηρεσίες της και μας δίνει 50 €.

Αυτό το παράδειγμα μας δείχνει τον ρόλο των τραπεζών στη μεταφορά χρημάτων από τους δανειστές στους δανειολήπτες.

Τι είναι η Συναλλαγματική Ισοτιμία?

Το νόμισμα είναι η φυσική μορφή του χρήματος με τη μορφή νομισμάτων και χαρτονομίσματος.

Διαφορετικές χώρες χρησιμοποιούν διαφορετικούς τύπους νομισμάτων.

Χρησιμοποιούν διαφορετικά ονόματα για τα χρήματά τους.

Για παράδειγμα, το τουρκικό νόμισμα ονομάζεται τουρκική λίρα, TL.

Το νόμισμα της Ρουμανίας είναι το Leu.

Το ευρώ είναι το νόμισμα που χρησιμοποιείται στην Ιταλία και την Ελλάδα.

Η συναλλαγματική ισοτιμία είναι η αξία ενός νομίσματος σε σχέση με ένα άλλο.

1 Ευρώ αξίζει 30 TL. Αυτή είναι η ισοτιμία.

Στην Τουρκία, όταν πάμε σε τράπεζα ή ανταλλακτήριο και δίνουμε 10 ευρώ, μας δίνουν 300 TL.

1 Leu αξίζει 6 TL.

1 Ευρώ αξίζει 5 Leu.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-I-TRO1-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

EXCHANGE RATE

€ EUR/TRY	30,1343
€ EUR/LEU	5,02321
lei LEU/EUR	0,2043
lei LEU/TRY	6,0342

Πώς δημιουργούνται τα χρήματα?

Στην Τουρκία, τα νομίσματα τουρκικής λίρας εκδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών και Οικονομικών και το χαρτονόμισμα (μετρητά) τυπώνεται από την Κεντρική Τράπεζα της Δημοκρατίας της Τουρκίας (CBRT). Όταν η Κεντρική Τράπεζα τυπώνει χρήματα κάνει πολλά πράγματα για να δυσκολέψει την αντιγραφή. Παρόλο που ονομάζεται χαρτονόμισμα, δεν είναι φτιαγμένο από το ίδιο είδος χαρτιού που γράφουμε. Αν ήταν θα ήταν πιο εύκολο να αντιγραφεί. Επίσης, δεν θα διαρκούσε πολύ. Για παράδειγμα, στην Τουρκία το χαρτονόμισμα κατασκευάζεται από 100% βαμβακερές ίνες. Το χαρτονόμισμα τυπώνεται με ειδικό έγχρωμο μελάνι. Αυτό το χαρτί δεν φθορίζει κάτω από το υπεριώδες φως.

Η Εθνική Τράπεζα της Ρουμανίας τυπώνει χαρτονομίσματα και νομίσματα στη Ρουμανία. Το χαρτονόμισμα είναι κατασκευασμένο από πολυμερές. Τα χρήματα περιλαμβάνουν ειδικά χαρακτηριστικά όπως υδατογραφήματα και ολογράμματα. Μπορούμε να δούμε μια μαύρη κλωστή όταν κρατάμε τα χρήματα στο φως.

Στην Ιταλία, η Τράπεζα της Ιταλίας και στην Ελλάδα, η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ είναι κατασκευασμένα από καθαρό βαμβάκι. Αυτό το υλικό αυξάνει την αντοχή του χαρτονομίσματος. Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ περιέχουν πολύπλοκα μέτρα ασφαλείας, όπως υδατογραφήματα και αόρατα χαρακτηριστικά μελανιού.

BANK OF GREECE
EUROSYSTEM

Αποφάσεις για το χρήμα

Κάθε μέρα παίρνουμε αποφάσεις για τα χρήματα. Αν γνωρίζουμε τις βασικές έννοιες, μπορούμε να πάρουμε καλύτερες αποφάσεις και να αυξήσουμε την ευημερία μας. Αυτές οι έννοιες είναι: Κέρδος, Δαπάνη (κατανάλωση), Αποταμίευση, Επένδυση, Δανεισμός, Χρέος και Προστασία.

Ας τα μάθουμε ένα προς ένα.

Βγάζοντας χρήματα

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να κερδίσουμε χρήματα. Το λέμε να βγάζεις χρήματα.

Πολλοί άνθρωποι κερδίζουν χρήματα δουλεύοντας.

Για παράδειγμα, οι δάσκαλοί μας εργάζονται σε ένα σχολείο και διδάσκουν αγγλικά, ιστορία και ούτω καθεξής για να κερδίσουν χρήματα. Τα χρήματα που λαμβάνουν από το σχολείο είναι το εισόδημά τους.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Μερικοί άνθρωποι πουλάνε αγαθά για να κερδίσουν (βγάλουν) χρήματα. Για παράδειγμα, οι ιδιοκτήτες καταστημάτων παιχνιδιών πουλούν παιχνίδια για να κερδίσουν χρήματα. Αυτό είναι το εισόδημά τους.

Μερικοί άνθρωποι παρέχουν υπηρεσίες για να βγάλουν χρήματα. Για παράδειγμα, τα κομμωτήρια μας κόβουν τα μαλλιά. Και πληρώνουμε στον κομμωτή κάποια χρήματα για αυτήν την υπηρεσία. Αυτό είναι το εισόδημά τους.

Μπορούμε να πάρουμε χατζιλίκι από τους γονείς μας. Ας πούμε ότι οι γονείς μας μας δίνουν 10€ κάθε εβδομάδα, αυτό είναι το εβδομαδιαίο μας εισόδημα.

Αυτό το θέμα συζητείται με περισσότερες λεπτομέρειες στην Ενότητα 3.

Τι είναι Δαπάνες?

Χρησιμοποιούμε (ξοδεύουμε) τα χρήματα που κερδίζουμε για να αγοράσουμε τα πράγματα που χρειαζόμαστε ή θέλουμε.

Τι είναι ανάγκη; Μια ανάγκη είναι κάτι που πρέπει να έχουμε για να επιβιώσουμε όπως τροφή, στέγη και ρούχα. Πρέπει να πίνουμε νερό για να επιβιώσουμε, επομένως το νερό είναι ανάγκη.

Η επιθυμία είναι κάτι που είναι ωραίο/διασκεδαστικό να το έχουμε, αλλά μπορούμε να ζήσουμε χωρίς αυτό. Θα ήταν ωραίο να αγοράσουμε ένα παγωτό και να το φάμε, αλλά το παγωτό δεν είναι απαραίτητο για να επιβιώσουμε, μπορούμε να ζήσουμε χωρίς παγωτό. Άρα, το παγωτό είναι ανάγκη.

Δεν έχουμε απεριόριστα χρήματα, οπότε πρέπει να κάνουμε επιλογές. Συνήθως αγοράζουμε πράγματα που χρειαζόμαστε πριν αγοράσουμε αυτό που θέλουμε. Για παράδειγμα, θα πρέπει πρώτα να αγοράσουμε ένα υγιεινό γεύμα και μετά να δούμε αν μας περισσεύουν αρκετά χρήματα για το γλυκό. Η γνώση της διαφοράς μεταξύ των αναγκών και των επιθυμιών μπορεί να μας βοηθήσει να είμαστε πιο υπεύθυνοι με τα χρήματά μας.

Τι είναι Αποταμίευση?

Μερικές φορές πρέπει να αποφασίσουμε αν θα ξοδέψουμε τα χρήματά μας τώρα ή θα τα κρατήσουμε για το μέλλον.

Το εισόδημα που μένει μετά τις δαπάνες μας είναι η αποταμίευσή μας.

Ας πούμε ότι το εβδομαδιαίο μας εισόδημα είναι 10€. Ξοδέψαμε 8 € για να αγοράσουμε μεσημεριανό γεύμα. Και έμειναν 2€.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Μπορούμε να το ξοδέψουμε για να αγοράσουμε ένα μικρό παιχνίδι που θέλουμε αυτή τη στιγμή ή μπορούμε να βάλουμε 2 € στον κουμπαρά μας (βάζο αποταμίευσης) για 3 εβδομάδες και να εξοικονομήσουμε 6 € και να αγοράσουμε ένα μεγαλύτερο παιχνίδι που θέλουμε.

Μπορούμε να αποθηκεύσουμε τα χρήματά μας στην τράπεζά μας στο σπίτι ή μπορούμε να ανοίξουμε έναν λογαριασμό ταμειευτηρίου σε μια τράπεζα.

Όταν τα χρήματά μας είναι στην τράπεζα, μπορούμε να κερδίσουμε λίγα επιπλέον χρήματα. Αυτό λέγεται τόκος.

Τι είναι Επένδυση?

Ας πούμε ότι έχουμε 40€ χαρτζιλίκι για κάθε μήνα. Ας υποθέσουμε ότι ξοδεύουμε 30 € από αυτό και εξοικονομούμε 10 € στην τράπεζά μας. Μπορούμε να εξοικονομήσουμε 120 € σε ένα χρόνο.

Εάν δεν προτιμούμε να ξοδέψουμε τα 120 € μας αμέσως και αν θέλουμε τα χρήματά μας να αυξηθούν, μπορούμε να αναλάβουμε δράση. Για παράδειγμα, μπορούμε να αγοράσουμε ένα παιχνίδι σήμερα με 120 € και να το πουλήσουμε για 130 € στο διαδίκτυο. Αυτή η ενέργεια ονομάζεται επένδυση αφού αυξάνουμε τα χρήματά μας από 120 € σε 130 €.

Πώς θα ξέρουμε πόσα να ξοδέψουμε, να εξοικονομήσουμε και να επενδύσουμε?

Πώς θα ξέρουμε πόσα να ξοδέψουμε, να εξοικονομήσουμε και να επενδύσουμε;

Για να έχουμε οικονομική ανεξαρτησία πρέπει να μάθουμε πώς να διαχειριζόμαστε τα χρήματά μας. Ο προϋπολογισμός είναι ένα πολύ χρήσιμο σχέδιο για τη διαχείριση των χρημάτων μας. Πρώτα, σημειώνουμε το εισόδημά μας (χρήματα που κερδίζουμε ή λαμβάνουμε) Στη συνέχεια σημειώνουμε τα έξοδά μας (τα χρήματα που ξοδεύουμε) Στη συνέχεια βλέπουμε τι απομένει για αποταμίευση και επένδυση.

Η δημιουργία ενός προϋπολογισμού μας βοηθά να ζούμε σύμφωνα με τις δυνατότητές μας. Ένας προϋπολογισμός μπορεί να μας σώσει από το να ξοδέψουμε τα χρήματα που δεν έχουμε. Πρέπει να ξοδεύουμε τα χρήματά μας με σύνεση. Πρέπει πάντα να σκεφτόμαστε αν πραγματικά χρειαζόμαστε ή θέλουμε αυτό το πράγμα.

Υπάρχουν κάποιοι κανόνες για να χρησιμοποιήσουμε τα χρήματά μας. Για παράδειγμα, ο κανόνας 50-30-20. Λέει ότι πρέπει να ξοδεύουμε το 50% των χρημάτων μας για τις ανάγκες, το 30% για τις επιθυμίες και το 20% για την αποταμίευση. Ένας προϋπολογισμός μπορεί να

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-00005849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε τον δικό μας κανόνα για τη διαχείριση των χρημάτων μας. Μπορούμε να σκεφτούμε τις ανάγκες και τις επιθυμίες μας και μετά μπορούμε να σώσουμε τα υπόλοιπα. Θα πρέπει να αρχίσουμε να αποταμιεύουμε τα χρήματά μας από μικρή ηλικία για να είμαστε οικονομικά ανεξάρτητοι στο μέλλον.

Η καλύτερη στιγμή για να αρχίσετε να αποταμιεύετε και να επενδύετε είναι τώρα!

Θα μάθουμε περισσότερα για αυτό το ζήτημα στην Ενότητα 5.

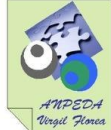

Τι είναι Χρέος?

Αν ξοδέψουμε περισσότερα χρήματα από όσα έχουμε τότε, χρεωθούμε. Το χρέος είναι τα χρήματα που δανειζόμαστε από κάποιον άλλο και πρέπει να επιστραφούν.

Ας φανταστούμε ότι το εβδομαδιαίο μας εισόδημα είναι 10€. Θέλουμε να αγοράσουμε ένα skateboard για 50€.

Τα επιπλέον 40€ μπορούμε να τα βρούμε από τον φίλο μας. Αυτά τα 40€ είναι το χρέος μας και πρέπει να τα πληρώσουμε στον φίλο μας σε 4 μήνες. Καθώς πληρώνουμε το χρέος μας, δίνουμε τα χρήματα που δανειστήκαμε συν λίγα επιπλέον χρήματα που ονομάζονται τόκοι στον φίλο μας. Ας πούμε ότι πληρώνουμε 45 € πίσω. Τα επιπλέον 5€ είναι οι τόκοι. Αν δεν έχουμε αρκετά χρήματα για να ξεπληρώσουμε το χρέος μας, μπορούμε να κάνουμε 2 πράγματα. Μπορούμε να πουλήσουμε το skateboard μας και να δώσουμε τα χρήματα που λαμβάνουμε στον φίλο μας. Μπορούμε να δώσουμε το skateboard μας στον φίλο μας. Έτσι, εάν δεν μπορούμε να ξεπληρώσουμε το χρέος μας, χάνουμε το skateboard μας.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-00005849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Προστασία των χρημάτων μας

Πώς θα προστατεύσουμε τα χρήματά μας;

Για να προστατευτούμε από οικονομικές απώλειες μπορούμε να αγοράσουμε ασφάλεια.

Φανταστείτε ότι εξοικονομούμε 1000 ευρώ στον κουμπάρά μας για να αγοράσουμε ένα νέο iPad. Αν μας κλέψουν το iPad, η ασφαλιστική εταιρεία μας δίνει 1000 ευρώ για να αγοράσουμε ένα νέο iPad. Έτσι, προστατεύουμε τον εαυτό μας από κλοπή έχοντας ασφάλιση.

Ή οι γονείς μας μπορεί να έχουν ασφάλεια για το αυτοκίνητό μας. Αν κάποιος χτυπήσει το αυτοκίνητό μας, το αυτοκίνητό μας παθαίνει ζημιά. Πρέπει να το πάμε στο συνεργείο. Κάνουμε μια πληρωμή στον επισκευαστή. Αν έχουμε ασφάλεια, δεν πληρώνουμε τον επισκευαστή, η ασφαλιστική εταιρεία πληρώνει το αυτοκίνητό μας. Η αγορά ασφάλισης για τα αυτοκίνητά μας μας προστατεύει από πρόσθετες δαπάνες που πρέπει να κάνουμε λόγω ατυχημάτων.

Μπορούμε επίσης να προστατεύσουμε τα χρήματά μας τοποθετώντας τα σε τραπεζικό λογαριασμό.

Αν η τιμή των πάντων αυξηθεί στη χώρα μας, τα χρήματά μας χάνουν αξία αν τα κρατήσουμε στον κουμπάρά μας.

Τώρα, ας φανταστούμε ότι εξοικονομήσαμε 1000 ευρώ στον κουμπάρά μας.

Ας πούμε ότι η τιμή ενός iPad είναι 1000 ευρώ σήμερα. Αν πάμε σε κατάσταση, μπορούμε να αγοράσουμε ένα iPad με τα 1000 ευρώ μας.

Ας υποθέσουμε ότι θέλουμε ένα ροζ iPad και ο πωλητής λέει ότι το ροζ iPad θα είναι διαθέσιμο μετά από δύο μήνες. Έτσι, αποφασίζουμε να το αγοράσουμε δύο μήνες αργότερα γιατί θέλουμε ένα ροζ iPad. Τότε μιας και οι τιμές στη χώρα μας αυξάνονται συνεχώς, θα δούμε ότι η τιμή του iPad είναι 1020 ευρώ μετά από δύο μήνες. Έτσι, δεν θα μπορούμε να αγοράσουμε iPad με τα 1000 ευρώ μας. Αυτή η αύξηση στην τιμή του iPad είναι πληθωρισμός. Πληθωρισμός σημαίνει αύξηση της τιμής αυτού που θέλουμε να αγοράσουμε.

Πώς μπορούμε να προστατεύσουμε τα χρήματά μας σε αυτό το σενάριο; Όταν εξοικονομήσουμε 1000 ευρώ μπορούμε να πάμε σε τράπεζα και να ανοίξουμε λογαριασμό ταμειευτηρίου. Μετά από δύο μήνες η τράπεζα μας δίνει 1020 ευρώ. Είναι υπέροχο γιατί και η τιμή του iPad είναι 1020 ευρώ τώρα. Και μπορούμε να το αγοράσουμε.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-I-TRO1-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

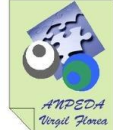
"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Τι Μάθαμε?

- ΧΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Κάθε μέρα παίρνουμε αποφάσεις για τα χρήματα. Λαμβάνουμε χρήματα, αγοράζουμε πράγματα και ξοδεύουμε χρήματα. Εξοικονομούμε μερικά από τα χρήματά μας. Εμείς είμαστε υπεύθυνοι για αυτές τις αποφάσεις. Επίσης, είμαστε αυτοί που βιώνουμε τα αποτελέσματα. Γι' αυτό είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τα βασικά για τη διαχείριση των χρημάτων μας. Σε αυτή την ενότητα μάθαμε βασικές οικονομικές έννοιες όπως χρήματα, απόκτηση χρημάτων, δαπάνες, αποταμίευση, επένδυση, δανεισμός, χρέος και προστασία των χρημάτων μας.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

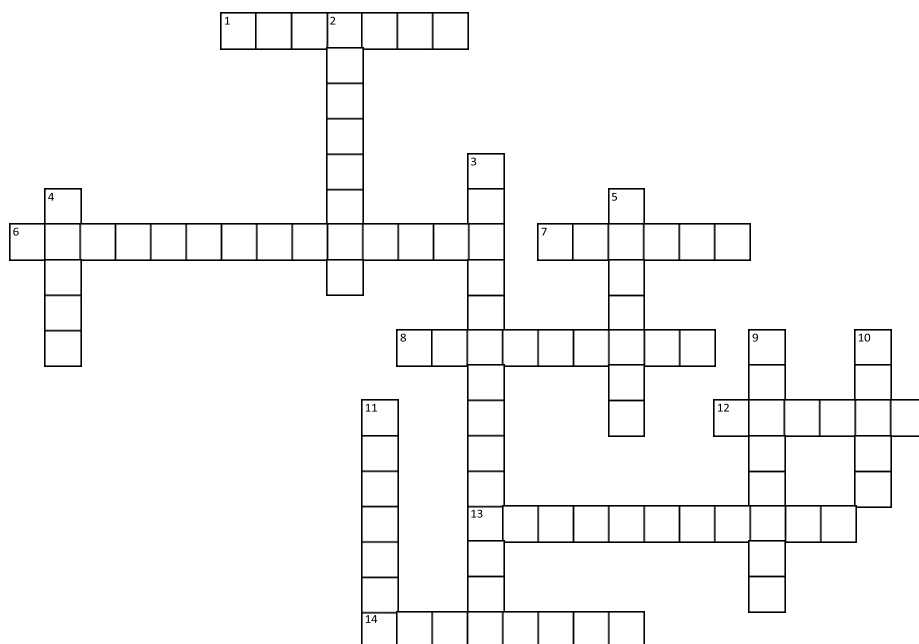
Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Ας λύσουμε το σταυρόλεξο.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

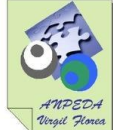
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- 1 ΜΟΡΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ
- 6 ΠΛΑΝΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΑΣ
- 7 ΚΑΝΩ ΧΡΗΜΑΤΑ
- 8 ΤΡΟΠΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ
- 12 ΤΑ ΕΞΤΡΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ ΕΑΝ ΒΑΛΟΥΜΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ
- 13 ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΜΕΝΟΥΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΕΞΟΔΑ
- 14 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΑΣ ΑΠΟ ΚΛΟΠΗ Η ΑΤΥΧΗΜΑ

ΚΑΘΕΤΑ

- 2 Η ΑΞΙΑ ΕΝΟΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΚΑΠΟΙΟΥ ΑΛΛΟΥ
- 3 ΜΙΚΡΟ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΑΓΟΡΕΣ
- 4 ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΑΝΕΙΖΟΜΑΣΤΕ
- 5 ΕΝΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΜΕΣΟ ΓΙΑ ΝΑ ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
- 9 ΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΑΥΞΑΝΕΙ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ
- ΜΑΣ 10 ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΓΟΡΕΣ
- 11 ΓΕΦΥΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΑΝΕΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΞΕΩΝ: ΝΟΜΙΣΜΑ, ΧΡΗΜΑΤΑ, ΧΡΕΟΣ, ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ,
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ, ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ, ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΤΡΑΠΕΖΑ,
ΙΣΟΤΙΜΙΑ, ΕΞΟΔΑ, ΕΠΕΝΔΥΣΗ, ΚΕΡΔΟΣ, ΚΕΡΔΟΣ

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

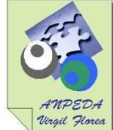
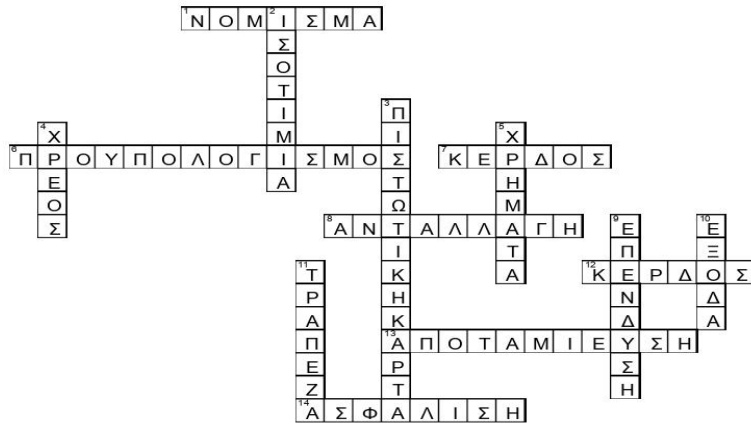
Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

- Αυτές είναι οι απαντήσεις. Πώς τα καταφέραμε?

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

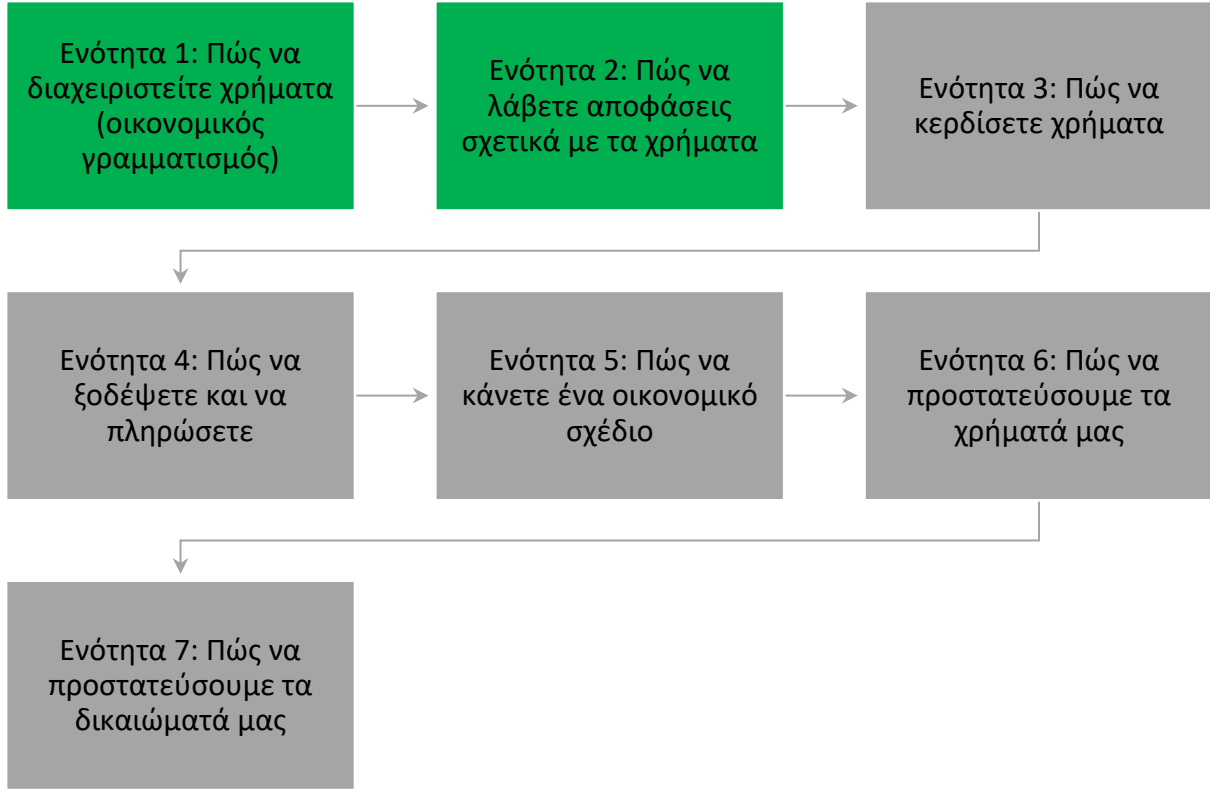
VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-I-TROI-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Συγχαρητήρια – Ενότητα 2

- Οι έννοιες του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού και οι εφαρμογές τους στη ζωή μας συζητούνται λεπτομερώς στις διάφορες ενότητες του προγράμματος.
- Συγχαρητήρια, ολοκληρώσαμε την ενότητα 2, όπου συζητήσαμε πώς να λαμβάνουμε αποφάσεις σχετικά με τα χρήματα.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-I-TROI-KA220-VET-000085849